

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENŢĂ—ECONOMIE POLITICĂ—FINANŢE

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

Director: D. CHEBAPCI

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 „
Pe 3 luni 8 „

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Apare o dată pe săptămână sub redacţiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACTIA ŞI ADMINISTRAŢIA BUCURESCI

6, Splaiul Brancoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiţiei

Un număr vechi 2 Lei

Cine primeşte trei numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat

AVIS PENTRU ABONAŢI

CURIERUL JUDICIAR, în tot timpul vacanţei, până la 1 Septembrie, va continua să apară regulat, ca şi în anii trecuţi, la fie care două săptămâni, Duminică; ast-fel numărul viitor va apare Duminică 8 August.

Domnii abonaţi care doresc a primi ziarul la stabilimentele balneare unde se duc, sunt rugaţi a ne anunţa adresa exactă unde voesc a li se trimete şi timpul de când şi până când să le trimetem.

Administraţia.

S U M A R

Jurisprudenţa Română:

Inalta Curte de casaţie şi justiţie, secţia I; *Const. N. Mihail cu V. Păunescu şi G. Zăloagă;*

Idem: *Ministerul de Finanţe cu Fraţii D. Cialicof;*

Idem: *C. I. Tănăşăreanu cu Veintraub şi Dulman;*

Idem: *Gh. Grădinescu cu Direcţia C. F. R. şi A. Crişan;*

Idem: *Maria I. Musceleanu cu Smaranda Musceleanu;*

Curtea de apel din Galaţi, secţia II: *Safta G. Lupu cu Epi-tropia Parohiei Barboi din Iaşi;*

Tribunalul Ilfov, secţia III: *Maria D. Carpenişanu cu Iacobina Ferari;*

Mişcare în magistratură.— Informaţiuni.

Bibliografii.

JURISPRUDENŢA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CAŞATIUNE ŞI JUSTIŢIE, SECŢIA I

Audienţa de la 12 Maiu 1899

Preşedenţia d-lui G. R. LAHOVARI, Preşedinte

Const. N. Mihail cu V. Păunescu şi G. Zăloagă

Bunurile statului. — Cumpărarea unei moşii de la stat. — Cum o cumpără achisitorul. — Dacă densus are dreptul la acţiunile industriale existente la vânzare. — (Art. 8 din legea de la 31 Martie 1868 pentru vânzarea unei părţi din domeniile statului, şi art. 11 din legea de la 12 Aprilie 1881)

Cumpărătorul unei moşii de a statului o cum-pără așa precum se stăpânea de stat, însă clausa

aceasta pusă de stat în contractul de vânzare nu ridică cumpărătorului dreptul la acţiunile imobiliare existente la vânzare.

Decisiunea No. 193. — Casată în urma recur-sului făcut de Const. N. Mihail, decisiunea Curţii de apel din Craiova Secţia I cu No. 53/98 dată în proces cu V. Păunescu şi C. Zăloagă.

S'a citit raportul făcut de d-l consilier Poenaru Bordea S'a ascultat: d-l avocat D. Chebapci şi C. Arion, din partea recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, şi d-l avocat Stănescu în combateri din partea in-timaţilor.

Curtea deliberând,

Asupra motivelelor de casare invocate:

«Violarea art. 8 din legea din 1866 promulgată în 1878 pentru vânzarea unei părţi din domeniile statu-lui şi violarea principiului că cel ce vinde fără nici o rezervă transmite cumpărătorului şi toate drepturile inerente lucrului vândut şi altele şi

«Exces de putere şi violarea regulilor de transmi-siunea lucrurilor reale imobiliare, după care cumpă-rătorul ca succesor cu titlu particular intră în toate drepturile ce le avea vnzătorul asupra lucrului vên-dut, art. 1770 c. c. Curtea recunoaşte că statul, vnză-torul, are dreptul ale reclama, contrariul rezultă din transmiterea drepturilor reale imobiliare şi numai când prin o clausă, vnzătorul şi a rezervat drepturile».

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă că recurentul C. N. Mihail, proprietarul moşii Bobu din jud. Gorjiu, depunând planul şi hotărnicia moştei sale la tribunalul aceluşi judeţ, a cerut confir-marea lui şi în acelaşi timp a revandicat de la locui-torii foşli clăcaşi şi improprietăriţi pe acea moşie 92 pogoane şi 712 stânjeni pătraţi de pământ.

Tribunalul, şi în urmă Curtea de apel, prin decisiu-nea atacată, a respins decisiunea atacată, a respins pre-tenţiunea de revandicare, pentru că prin titlul de pro-prietate, statul de la care a cumpărat recurentul moşia în 1888, i-a vândut un imobil determinat, așa cum s'a

posedat de predecesorii recurentului, anume Petre Marinescu și N. Mihail, cari cumpărase mai înainte moșia și pe comptul cărora, pentru neplată de rate, în baza legii de la 8 Aprilie 1881, s'a revândut și a cumpărat'o recurentul. Instanța de fond, argumentează în sensul că, întru cât statul a vândut moșia așa cum s'a posedat de predecesorii recurentului, din aceasta reese în mod evident, că nu 'i-a mai transmis și drepturile său acțiunile ce statul ar fi putut avea în contra locuitorilor pentru vre o usurpare din moșia vândută;

Considerând că legiuitorul prin art. 8 din legea pentru vânzarea unei părți din domeniile statului, promulgată la 31 Martie 1868, dispune că moșiile se vând în întregul lor, așa precum se stăpânesc de stat, și toate drepturile și îndatoririle lor, în ceia ce privește vecinătatea, trec asupra cumpărătorului.

Considerând că prin legea de la 12 Aprilie 1881 în baza căreia statul a vândut recurentului moșia în cestiune, nu se rădică cumpărătorilor dreptul consacrat de legiuitor prin mai sus citatul text, relativ la acțiunile și îndatoririle în ceia ce privește vecinătatea, ci numai spre a se asigura și mai bine statul de răspunderea de evicțiune s'a edictat dispozițiunile art. 11 în această din urmă lege, rămânând cumpărătorului neatins, toate drepturile și acțiunile inerente imobilului, ca drepturi reale imobiliare cum sunt.

Considerând că o asemenea soluțiune este și conformă principiului tras din regulele de transmisiunea bunurilor reale imobiliare, după care cumpărătorul, ca succesori cu titlu particular intră în toate drepturile ce le avea vânzătorul asupra lucrului vândut.

Considerând că clauza din actul de vânzare prin care se spune că s'a vândut imobilul așa precum s'a posedat de predecesorii cumpărătorului, nu poate fi privită de cât ca o clausă adoptată de stat, pentru a se garanta și mai bine de răspunderea de evicțiune, dar care nu poate rădica cumpărătorului niște drepturi acordate de lege și pe care statul nu și le-a rezervat în mod expres, căci imediat după această clausă, se spune că vânzarea s'a făcut cu condițiunile și îndatoririle prevăzute în mai sus citata lege.

Considerând dar, că întru cât prin această lege, după cum s'a arătat mai sus, nu se rădică cumpărătorului dreptul la acțiunile reale imobiliare existente la vânzare, și întru cât nici prin actul de vânzare, statul nu 'și-a rezervat pe seama sa, printr'o clausă expresă, un asemenea drept, apoi, instanța de fond, respingând pretențiunea recurentului, sub cuvânt că interpretează contractul de vânzare și pe motiv că prin acest contract recurentul nu ar avea dreptul la acțiunea în revandicare, ce ne preocupă, prin această procedare a violat legea și a nesocotit principiile de drept, mai sus arătate, neputând fi vorba, în specie, de interpretare de contract, ci de legea de la 1881, în baza căreia s'a făcut de către stat, vânzarea moșiei în cestiune.

Că ast-fel fiind motivul de casare este întemeiat și ca atare cată a se admite.

Pentru aceste motive casează etc.

Audiența de la 2 Iunie 1899

Președenția d-lui CH. PHEREKIDE, Consilier

Ministerul de Finanțe cu Frații D. Cialicof

Contravențiunii la legea timbrului.— Opoziție.— Dacă există în asemenea materie.—(Art. 154 pr. civilă; art. 57 din legea timbrului).

In materie de contravențiune la legea timbrului, există dreptul de opozițiune pentru partea judecată în lipsă.

Decisia No. 227. — Casată, în urma recursului făcut de Ministerul de Finanțe, sentința trib. Tulcea No. 369/98 dată în proces cu Frații D. Cialicof.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier I, Duca;

Pe d-l avocat R. D. Ștefănescu, din partea recurentului, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Popov, din partea intimaiilor, în combatere:

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Exces de putere și violarea art. 57 din legea timbrului combinat cu art. 154 pr. civ., întru cât de și legea timbrului prin art. 57 nu vorbește nimic de dreptul de opoziție, acest drept însă există în favoarea ambelor părți într'un mod virtual în baza principiului că opoziția fiind un drept natural el există ori de câte ori o lege nu'l interzice»;

Considerând că art. 154 pr. civ., dispune că partea judecată în lipsă are dreptul de a face opozițiune; că dar, dreptul de opozițiune este general, că pentru a se ridica părților, în anume casuri sau materii acest drept, trebuie să existe o dispozițiune expresă chiar în lege;

Considerând că, în specie, fiind vorba de o contravenție la legea timbrului, nici un text nu există în acea lege care să interzică părților dreptul de a face opoziție, când judecata s'a urmat în absența lor;

Că în asemenea cas, urmează a se lua de basă dreptul comun și prin urmare a se acorda și în această materie dreptul de opozițiune;

Considerând că chiar din desbaterile Corpurilor legiuitoare — cu ocazia discuțiunei art. 57 din legea timbrului și înregistrării — reese învederat, intențiunea legiuitorului de a acorda părților drept de opoziție, în asemenea materie, căci, în cursul discuțiunilor propunându-se un articol adițional, prin care se rădica părților dreptul de opozițiune, când era vorba de restituiri de taxe, după mai multe discuțiuni acest articol adițional a fost retras, rămânând ast-fel deschisă calea opozițiunei;

Considerând că, de oare-ce pentru restituiri de taxe există dreptul de opozițiune, pentru partea judecată în lipsă, nu este nici o rațiune pentru a fi alt-fel, când este vorba de contravențiune, întru cât aceeași lege prevede ambele casuri și nu coprinde nici o dispozițiune contrarie pentru contravențiunii;

Considerând dar, că tribunalul prin sentința atacată, judecând în sensul că nu există drept de opozițiune în materie de contravențiune la legea timbrului, a comis un exces de putere, violând în acelaș timp textele de lege arătate în motivul de casare;

Pentru aceste motive, casează, etc.

Audiența de la 9 Aprilie 1899

Președinția d-lui GR. LAHOVARI, Președinte

C. I. Tănțăreanu cu Veintraub și Dulman

Competință.—Acte de comerț.—Act comercial numai față cu una din părți.—(Art. 56 și 885 cod com.). Obligațiuni comerciale.—Solidaritate.—(Art. 42 cod comercial).

Vânzare și cumpărare de produse.—Acte comerciale.—Omisiunea instanței de a se pronunța asupra comercialității afacerii.—Casare.

1) Chiar când un act este comercial numai pentru una din părți, acțiunile ce derivă dintr'însul sunt de competența jurisdicțiunii comerciale.

2) In obligațiunile comerciale codebitorii sunt ținuți solidaricește, afară numai când s'a stipulat contrariul.

3) Vânzare și cumpărarea de produse sunt acte de comerț, și se judecă dupe legea comercială, ast-fel că este casabilă hotărârea instanței judecătorești care omite a se pronunța asupra comercialității cerută de o parte.

Decisiunea No. 168.—Casată în urma recursului făcut de C. I. Tănțăreanu Decisiunea Curții de Apel Craiova Secția I cu No. 186/97, dată în proces cu Veintraub și Dulman.

Sa citez raportul făcut de d-l consilier D. Hânțescu ; Pe d-l avocat Em. Porumbaru din partea recurentului în desvoltarea motivului de casare.

Pe d-l avocat Bordeanu din partea intimatelor în combateri.

Curtea deliberând,

În privința recursului făcut de Veintraub și Dulman : Asupra motivului al II-lea de casare.

«Violarea art. 56, 885 și 42 al II c. com. și omisiunea esențială.

D-ni Veintraub și Dulman fiind comercianți și în special ocupându-se cu comerțul de cereale, au cerut atât la tribunal cât și la Curtea de Apel, să fie judecați conform legii comerciale. Curtea omite ase pronunța asupra acestei cereri a noastră, și viol. art. 56, 885 și 42 al II c. com. Acesta din urmă artic. pronunțând solidaritatea între debitorul unei creanțe comerciale, și comite cu chipul aceasta o omisiune esențială.

Considerând că legiuitorul prin articolele 56, 885 și 42 al II c. com. a edictat următoarele dispozițiuni :

Este destul ca un act să fie comercial numai pentru una din părți, pentru ca toți contractanții, în cât privește acest act, să fie supuși legii comerciale ; afară de dispozițiunile privitoare la persoana chiar a comercianților și de casurile în care legea ar dispune alt-fel.

Chiar când actul este comercial numai pentru una din părți, acțiunile ce derivă dintr'însul sunt de competența jurisdicțiunii comerciale.

În obligațiunile comerciale codebitorii sunt ținuți solidaricește, afară de stipulațiune contrarie Această presumpțiune exista și contra fidejuserului, chiar ne-comerciant, care garantează o obligațiune comercială.

Considerând că din decisiunea supusă recursului se

constată că recurenții Veintraub și Dulman, comercianți de cereale, au cerut să se judece afacerea conform legii comerciale, procesul fiind relativ la un fapt de comerț, căci rezultă din cumpărarea de produse spre revindere.

Considerând că instanța de fond, statuând asupra litigiului dintre părți, fără a se ocupa de loc de această cerere rădicată de recurenți și rezultatul procesului fiind condamnarea lui C. Potamiano ca debitor principal, iar a lui C. I. Tănțăreanu ca garant pur și simplu, prin această procedare, recurenții au fost privați de beneficiul acordat lor prin legea comercială, de a obține condamnățiunea solidară a adversarilor lor.

Considerând dar, că întru cât Curtea de fond, nu s'a ocupat de cererea recurenților în privința comercialității afacerii, chestiune care era de natură a schimba soluțiunea procesului și judecând ast-fel, a violat dispozițiunile mai sus citatelor texte de lege și a comis o omisiune esențială.

Că ast-fel fiind, motivul este întemeiat și urmează a se admite.

Pentru aceste motive și fără a se mai discuta celelalte motive de casare, casează ect.

Audiența de la 5 Aprilie 1899

Președinția d-lui GR. LAHOVARI, președinte

Gh. Grădinescu cu Direcția C. F. R. și A. Crișan

Quasi-delict. — Autor.—Stăpân sau comitent.—Dacă și autorul și comitentul sunt responsabili de prejudiciu.—Dacă pacientul este liber să'i acționeze pe amândoi sau numai pe unul.—(Art. 998 și 1000 codul civil).

Quasi-delict.—Cari sunt elementele esențiale ale sale.

1) Legiuitorul, spre a asigura mai bine pe pacient, pentru repararea prejudiciului cauzat prin faptul servitorilor și al prepușilor, a făcut responsabil, civilmente, pe lângă autorul material al faptului, și pe stăpân sau comitent, ast-fel că legea îi consideră pe amândoi, și pe autor și pe stăpân sau comitent, coobligați la repararea prejudiciului.

De aci rezultă că reclamantul are dreptul să cheme în judecată sau pe amândoi sau numai pe unul, după cum interesul său 'l povățuește, și când instanța judecătorească scoate pe unul din proces, violează principiile de drept și legea, și hotărârea sa este casabilă.

2) Pentru a se putea susține că un fapt al omului constituie un quasi-delict trebuie ca faptul care cauzează un prejudiciu altuia să fie un fapt ilicit, adică să nu consistă în exercițiul unui drept, să fie imputabil autorului, să lezeze un drept al altuia, și că acel căruia i se impută faptul dăunător să fie în culpă, adică să i se poată imputa, dacă nu intențiunea rea, cel puțin o greșală, o imprudență sau o neglijență.

Decizia No. 154.—Casată în urma recursului făcut de Gh. Grădinescu decisiunea Curții de Apel din Iași Secția I No. 112/97 data în proces cu Direcția C. F. R. și cu A. Crișan.

Curtea,

Ascultând raportul făcut de d-l consilier I. Duca ;
Pe d-l adv. I. Barozi din partea recurentului în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe d-l adv. Gr. Duca din partea intimatelor în combatere ;

Deliberând,

Asupra motivului al III-lea:

«Violarea art. 998 combinat cu art. 1000 cod. civ.

«Curtea de fond confirmă hotărârea tribunalului de Suceava, care scoate pe unul din proces, pe unul din părțile reclamantului, adică pe Andrei Crișan, pe motiv că în materie de quassi-delict, dacă prepusul a lucrat din ordinul stăpânului, acest din urmă singur el este răspunzător de dauna survenită, și în aldoilea loc, fiind că și D. C. F. R. declarând în Constanța că își asumă singură responsabilitatea daunei, prepusul se află apărât.

«Ambele motive constituie o violare de lege, cel dintâiu la art. 998 comb. cu art. 1000, întru cât, Legiuitorul pentru mai bună garanție de repararea daunei căsunate prin delict sau quassi-delict, pe lângă responsabilitatea de regulă comună autorului material, a mai dat pacientului ca al doilea chezaș pe stăpân și comitent, și deci dacă legea consideră pe amândoi ca obligați la dauna consumată nimeni nu'l poate îndatori să se mărginească numai la unul ; iar cel de al doilea la principiul pus în procedura civilă, că reclamantul singur își alege părâtul și întru cât dânsul a înțeles a menține în instanță și pe stăpân și pe prepus chiar asemenea expresie a întregii responsabilități de către unul singur deci nu poate avea de efect scutirea celui alt fără învoirea reclamantului».

Considerând că după dispozițiunile art. 998 comb. cu 1000 c. civ. legiuitorul spre a asigura mai bine pe pacient, pentru repararea prejudiciului cauzat prin faptul servitorilor și al prepușilor, a făcut răspunzător civilmente, pe lângă autorul material al faptului și pe stăpân sau comitente.

Că de aci rezultă că dacă legea îi consideră pe amândoi (adică pe autor și stăpân sau comitent) coobligați la repararea prejudiciului, reclamantul are dreptul să cheme numai pe unul din ei în judecată sau pe amândoi, după cum interesele îi dictează, spre a-i duce la bun rezultat, acțiunea ce îi o dă legea, și nimenea nu'l poate îndatora, ca să cheme în judecată numai pe unul din ei întru cât interesul în administrarea probelor pentru dovedirea acțiunii, îl face să îi cheme și să îi țină pe ambii în instanță și întru cât nici un text de lege, nu'î ridică reclamantului acest drept.

Considerând că interesul reclamantului, de a chema în judecată pe autorul faptului și pe comitente, și de a'î menține pe ambii în instanță, este și legitim, căci din totalitatea principiilor puse de legiuitorul nostru în materie civilă și în special din art. 998 c. civ. reese că pentru a fi loc la aplicarea acestui articol și pentru a se putea susține că o faptă a omului constituie un

quassi-delict, legiuitorul cere trei elemente esențiale ca canstituțiune a quassi-delictului : 1) ca faptul care cauzează un prejudiciu altuia să fie un fapt ilicit, adică ca el să nu consistă în exercițiul unui drept 2) ca acel fapt să fie imputabil autorului și se leseze un drept al altuia și 3) ca acel căruia i se impută faptul dăunător să fie în culpă, să i se poată imputa, dacă nu intențiunea rea, cel puțin o greșală, o imprudență sau o negligență.

Or, pentru ca reclamantul să poată stabili în judecată, toate aceste elemente, prezența autorului material al faptului, în instanță, este învederată. Și deci, reclamantul având interes și acest interes fiind și legitim, cu drept cuvânt se poate opune la scoaterea autorului material din proces ;

Că ast-fel fiind și întru cât în specie, s'a scos din proces, unul din părți, în contra voinței reclamantului, instanța de fond, procedând în acest mod, a violat principiile de drept și textele de lege mai sus arătate.

Că dar motivul discutat, fiind întemeiat, câtă a se admite, fără a se mai discuta întâiul iar al doilea fiind retras în instanță.

Pentru aceste motive, casează, ect.

Audiența de la 7 Aprilie 1899

Președenția d-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Maria I. Musceleanu cu Smaranda Musceleanu.

Convențiuni sau contracte. — Interpretarea lor. — Clause clare. — Clause neclare. — Elemente de convingere. — Aprecieri suverane a judecătorilor fondului.

Autoritatea lucrului judecat. — Hotărîre dată în posesoriu. — Dacă se poate opune ca lucru judecat în petitoriu.

Convențiuni sau contracte. — Dol. — Fapte ce constituie dolul. Constatate și aprecieri suverane a instanțelor de fond.

1) *Instanțele de fond sunt suverane și în drept să interpreteze convențiunile părților, în tot-d'auna când nu denaturează clausele clare și precise din ele.*

2) *In ceea ce privește interpretarea clauselor puțin clare ale unui contract, instanțele de fond sunt suverane să aprecieze elementele din cari și-au făcut convingerea, și această apreciere scapă censurii curții de casațiune.*

3) *Efectele hotărîreii date în posesoriu nu se pot opune ca lucru judecat în petitoriu.*

4) *Gravitatea faptelor invocate ca constituind elementele dolului fiind o cestiune de constatare de fapte, este cu totul lăsată la aprecierea instanțelor de fond.*

Decisia No. 162.—Respingerea recursului făcut de Maria I. Musceleanu de o parte, și de Smaranda Musceleanu de altă parte, contra decisiunii Curții de apel din Craiova secția II cu No. 34/98.

S'a citit raportul făcut de d-l consilier Ch. Pherikyde ;

S'a ascultat d-l avocat Toma Musceleanu din partea recurentei Maria Musceleanu în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe d-l avocat I. Lahovari din partea recurentei Smaranda Musceleanu ;

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Maria I. Musceleanu :

In privința primului motiv :

«Violarea art. 969 c. c. care statuează că convențiunile legale făcute cu puterea de lege între părțile contractante» ;

«Contractul autentic încheiat între autorul minorilor și intimata Smaranda Musceleanu spune clar și lămurit că intimata vinde lui I. Musceleanu 9 stânjeni lățime iar lungime din strada Justiției și până la locul lui Prutzescu, iar Curtea sub pretext de interpretare a contractului decide numai $7\frac{1}{2}$ stânjeni lățime iar lungimea nu mai a $\frac{1}{3}$ parte din aceea arată în contract» ;

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă următoarele :

Smaranda Musceleanu, proprietara unui loc mare din Craiova, vinde fiului său Iancu Musceleanu, în anul 1884, parte din acest loc, din fața caselor ei cele mari, despre str. Justiției, începând de la Burtica țiganul, până se vor împlini 9 stânjeni ast-fel se spune în actul de vânzare. Iancu Musceleanu construiește chiar în acel an, pe locul vândut de mama sa, niște prăvălii, și închide cu ulucii locul prăvăliilor. S'a stăpânit aceste prăvălii, cu împrejmuirea așa făcută, timp de zece ani, până în 1895, când Iancu Musceleanu începe a pretinde, că muma sa i-a vândut 9 stânjeni, cari nu se împlinesc la punctul unde dânsul trăsese ulucile cu 10 ani mai înainte și după cum stăpânise în acest timp, ci mai departe spre casele cele mari ale mamei sale, și atunci el trase un gard nou până'n aceste case. Ambele părți au intentat proces, Iancu Musceleanu pretinzând ca actul de vânzare îi dă 9 stânjeni, Smaranda Musceleanu susținând că n'a vândut de cât atât cât s'a stăpânit de la vânzare în timp de 10 ani și cerând anularea vânzării pentru fraudă. În urmă, Iancu Musceleanu încetând din viață, procesul s'a continuat de soția sa Maria tutoarea legală a minorilor ieși copii. Atât trib. cât și Curtea, bazându-se pe actul de vânzare, pe dispozițiunea locului, intențiunea părților, pe valoarea lucrului vândut, pe prețul plătit, judecă că nu s'a vândut de cât atât cât s'a posedat în timp de 10 ani și respinge ambele acțiuni.

Considerând că primul motiv este neexact în fapt, căci dacă în adevăr instanța de fond, prin considerantele decisiunii sale, îi dă câștig de cauză intimatei Smaranda Musceleanu, aceasta este în privința acțiunii ce era intentată în contră'ii de fiul său, prin care pretindea 9 stânjeni și nu 7 cât a stăpânit în timp de 10 ani de la vânzare ; iar în ceia ce privește acțiunea intentată de numita în contra fiului ei Curtea de fond, prin considerante, stabilește că nu are dreptate și decide tot în acest mod.

Că ast-fel fiind, nu există nici o contradicțiune între dispozitivul decisiunii și considerantele pe care se întemeiază. Si deci motivul fiind neintemeiat, urmează a se respinge, ca atare.

Asupra motivului al II-lea :

«Curtea ca să modifice voința părților clar exprimată în contract se agață de faptul că autorul minorilor îndată ce a cumpărat locul în cestiune a construit pe

parte din el nisce prăvălii și a închis cu gard o parte din locul cumpărat și destinat pentru usul acestor prăvălii fără să răspundă la argumentele arătate de noi prin concludsiunile orale și scrise ce au depus, comițând cu modul acesta violarea art. 1191 cod. civil care nu permite proba cu martori și presumpții pentru a combate cele comprinse într'un act scris, și omisiune esențială de oare-ce nu se pronunță asupra argumentelor invocate de noi contra acelei presumpții admise de curte.»

Considerând în principiu, că instanțele de fond, sunt suverane și în drept, de a interpreta convențiunile părților, în tot-d'auna când nu denaturează clausele clare și precise din ele ;

Considerând în specie, că instanța de fond constată în fapt, că aplicând actul de vânzare așa cum este scris, duce la rezultatul că ar trebui să se admită că pe lângă loc, s'a vândut nisce case mici din fondul lui și o parte din casele mari de la fața stradei, ceea-ce n'a putut să fie în intențiunea părților, căci atunci ar fi spus'o în act ; că părțile executând contractul atunci îndată după facerea lui, a despărțit cu uluce, terenul vândut și s'a stăpânit ast-fel timp de zece ani, și altele ;

Că dar, clausele contractului, nefiind așa de clare și precise, după cum se pretinde prin motivul de casare în cestiune, și dând loc la interpretare, instanța de fond, în ceea-ce privește elementele din care 'și-a format convingerea pentru ca să deducă intențiunea părților, a fost suverană ca să aprecieze și această apreciere scapă controlului curții de casațiune.

Că ast-fel fiind și motivul acesta este neintemeiat.

Asupra motivului al III-lea :

«Violarea art. 448 și 1325 din cod. civ., care stabilesc presumpția legală că atunci când se vinde un loc și nu i se arată limitele, toate sădirile și clădirile aflate pe acel loc sunt considerate ca accesorii ale locului și vândute împreună cu locul.

Curtea ca să combată această presumpție legală se bazează pe altă presumpție trasă din faptul îngrădirii de către cumpărător al locului destinat pentru usul prăvăliilor fără să fie nici o socoteală de motivele arătate de noi pentru a explica facerea acelu gard.»

Considerând că efectele hotărârei date în posesoriu nu se pot opune, ca lucru judecat în petitoriū, căci posesiunea, pe prima cale, în conformitate cu legea judecătorilor de ocoale s'a obținut, luându-se ca basă numai o posesiune legală de un an de zile, pe când în petitoriū, s'a admis ca probă al dreptului de proprietate posesiunea ce a existat cu zece ani îndărăt ;

Că ast-fel fiind, cartea de judecată pronunțată de judele ocol II Craiova, pe cale de acțiune posesorie și confirmată prin sentința Trib. Dolj cu No. 318/95, nu s'a putut opune cu succes, intimati Smaranda Musceleanu, când s'a judecat procesul în revandicare. Și instanța de fond, judecând ast-fel și întemeindu-se pe dovezi admisibile și permise de cod. civil, n'a violat textele de lege arătate în acest ultim motiv de casare și nici autoritatea lucrului judecat.

Că prin urmare și acest motiv fiind neintemeiat, cată a se respinge.

In privința recursului făcut de Smaranda Musceleanu :

Asupra motivului de casare invocat :

«Violațiunea și rea interpretare a art. 960 c. civ. de ôre-ce curtea, de și recunoaște că Musceleanu a avut intenția d'a înșala pe mama sa, refușă de a anula vânzarea sub cuvânt că nu s'ar fi dovedit că a întreținut manopere spre a convinge, refușând tot de odată și proba complimentară a manoperei propușă de D-na S. Musceleanu».

Considerând că gravitatea faptelor invocate ca constituind elementele dolului fiind cu totul lăsate la suverana apreciere a instanței de fond, scapă de sub censura curței de casațiune;

Că ast-fel fiind, motivul este neintemeiat și ca atare, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge etc.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, SECȚIA II

Audiența de la 8 Maii 1899

Președenția d-lui E. G. ECONOMU, Președinte

Decizia civilă No. 106

Safta G. Lupu cu Epitropia Parohiei Barboi din Iași

Prescripțiune. — Mostenitor. — Legatar. — Posesiune în această calitate. Când conduce la prescripție.

Besman. — Codul Calimach. — Resiliere de drept. — Casare. — Neplata besmanului. — Lucruri bisericești. — Ce se cere ca judecată să constate. — Dacă se putea acorda termen de plată. — (Art. 1517 și 1518 din codul Calimach).

1) *Cel care posedă ca moștenitor sau ca legatar timpul cerut de lege pentru a prescrie, poate opune prescripția, chiar dacă autorul său a avut o posesiune precară, cu condițiune însă ca să fie de bună credință, adică să aibă credința că cel de la care a dobândit imobilul, prin moștenire sau testament, avea toate însușirile cerute de lege spre a-i transmite proprietatea ;*

2) *Sub imperiul codului Calimach, contractul de besman era resiliat de drept prin neplata besmanului în termen de doi ani, la lucrurile bisericești, și judecata în asemenea cazuri nu avea altă cădere de cât de a constata dacă besmanul era plătit sau nu pe acel timp, și când constata neplata, era obligată să pronunțe scoaterea besmanului din proprietatea lucrului, fără de a-i putea acorda vre-un termen de plată.*

S'a au ascultat d-l avocat V. Macri din partea opoziției Safta G. Lupu, și d-l avocat Pavel Macri din partea Parohiei Barboi din Iași ;

Curtea,

Asupra opoziției făcută de Safta G. Lupu contra deciziunii acestei Curți cu No. 248/98 :

Având în vedere că această deciziune este pronunțată asupra apelurilor făcute de Safta G. Lupu și de Epitropia Parohiei Barboi cu fiala Sf. Pantelimon și Biserica Albă din Iași în contra sentinței Trib. Iași secția I No. 45/97, apeluri trimise în cercetarea acestei Curți prin hotărîrea Inaltei Curți de casație secția I cu No. 120/98 ;

Având în vedere că prin sentința apelată s'a admis în parte acțiunea Bisericii Albe, s'a constatat că Safta

G. Lupu stăpânește o casă în ograda zisei Biserici cu un besman anual de 50 lei vechi, condamnându-se numita Safta G. Lupu a plăti besmanul neplătit de 5 ani din urmă ;

Având în vedere că prin deciziunea opoziată s'a respins ca nesuștinut apelul Safta G. Lupu, s'a admis acel al Bisericii, s'a declarat resiliat contractul de besman intervenit între Preotul G. Lupu, autorul opoziției și Primăria com. Iași, în mâinele zisei Biserici la anul 1865 asupra caselor în litigiu, obligându-se Safta G. Lupu a delasa în proprietatea și stăpânirea Bisericii aceste case, cum și a-i plăti câte 50 lei vechi pe an, besmanul neplătit de la 1876 și până la delăsarea imobilului ;

Având în vedere că oponenta cere respingerea acțiunii pe motiv că : 1) Biserica nu dovedește că este proprietară a imobilului ce reclamă ; 2) Că chiar dacă această calitate ar fi dovedită dânsa oponenta a câștigat dreptul de proprietate a acestui imobil prin prescripție ; 3) Că în tot cazul chiar dacă imobilul ar fi al Bisericii și Safta G. Lupu ar fi besmanară, contractul de besman nu se resiliesă de drept prin neplata canonicului, resilierea trebuie să fie pronunțată de justiție, și în specie nu e loc de resiliere pentru că oponenta nu este inculpă, și cere să fie autorizată a plăti sumele datorite ;

Având în vedere susținerile părților asupra acestor trei puncte deduse în instanță :

Considerând că din actele aflate în dosarul Epitropiei prezentate de dânsa se constată că înainte de anul 1846 în curtea bisericii Albe, se afla o casă veche, că preotul după atunci al acestei biserici anume Leonescu a obținut de la autoritatea bisericească respectivă dreptul de a clădi o casă nouă în locul celei vechi și a se folosi de dânsa ca besman plătind bisericii o oca lumânării de ceară pe an ; că mai în urmă fiind numit officiant la această biserică și Epitrop Preotul G. Lupu, părintele opoziției Safta G. Lupu, după cererea acestuia, aceeași autoritate bisericească a dispus resilierea condițiunii încheiate cu Preotul Leonescu, căruia i s'a restituit prețul clădirii și această casă a rămas pentru usul Preotului bisericii care a cerut să i se acorde lui dreptul de besman asupra ei ; După secularizarea averilor mănăstirești, intervedind legea comunală ; Preotul G. Lupu a făcut aceeași cerere la consiliul comunal și Primăria de Iași lucrând în numele bisericii prin închierea din 10 Iulie 1865, i-a acordat dreptul de besman asupra acestei case cu îndatorire de a plăti câte 50 lei pe an ca besman ;

Ca ast-fel fiind se constată că biserica Albă este proprietară a acestei case grevată de besmanul arătat.

Considerând însă că Safta Lupu susține că a prescris proprietatea acestei case prin aceea că a posedat-o timp de 10 ani în virtutea testamentului din 27 Martie 1870 al mamei sale și chiar ca moștenitoare ab intestat a ei.

Considerând că după art. 1895 din cod. civ. cel ce câștigă cu bună credință și prin o justă cauză un ne-mișcător determinat prescrie proprietatea lui prin o posesie de 10 ani ; Că după art. 1897, justă este veri-ce titlu translativ de proprietate ; Că între modurile prevăzute de lege pentru a se transmite proprietatea fiind

și dreptul de succesiune cum și legaturile, este evident că acel care posedă ca moscenitor sau ca legatar, timpul cerut de lege pentru a prescrie, poate opune perscripția, chiar dacă autorul său a avut o posesie precară.

Că ast-fel fiind Safta Lupu, fie că stăpânește imobilul ca moscenitoare a tatălui său preotul G. Lupu, ori ca legătură în virtutea testamentului mamei sale, sau chiar ca succesoare fără testament a acesteia, dânsa posedă în virtutea unei juste cause, care poate duce la prescripția de scurtă durată.

Considerând însă că art. 1895 pe lângă justa cauză mai cere și buna credință care după art. 1898 din cod. civ. este credința posesorului că cel de la care a dobândit imobilul avea toate însușirile cerute de lege spre a transmite proprietatea.

Considerând că din dosarul primăriei Iași, în special referatul Casierului basat pe registrele de contabilitate, se constată că Safta Lupu în anul 1876 a plătit besmanul datorit pe 3 ani din urmă.

Considerând că această plată dovedește cu suficiență că Safta Lupu avea cunoștința despre esistența îndatorire de a plăti besmanul constituit în favoarea tatălui ei;

Că dar dânsa nu are o posesie de bună credință, singură care poate duce la prescripție.

Că de și oponenta pretinde că această plată nu'i este opozabilă pentru că nu se dovedește că e făcută de dânsa însă această pretențiune este ne fondată pentru că lucru se constată prin scriptele unei autorități publice, Primăria, și până la proba contrarie care nu s'a făcut, presumpțiunea este că, plata se face de acel ce datorește sau cu știre și din ordinul lui.

Considerând dar că oponenta nu poate invoca prescripția în favoarea ei.

Considerând că din moment ce prescripția este înlăturată, rămâne a se discuta ultimul motiv invocat în subsidiar de oponenta, acela că contractul de besman nu se desființează de drept prin neplata besmanului în temeiul prevăzut de lege.

Considerând că după art. 1517 din codul Calimach se scoate besmănatul din proprietatea locului cu besman prin judecată, când nu va plăti besmanul, la locurile bisericesti, în curgere de 2 ani.

Considerând că din coprinderea art. 1518 care obligă pe besmănar a depune besmanarul când nudul proprietar refuză de al primi și din întreg sistemul codului Calimach care prevede resilierea contractelor de drept și fără nici o interpelare sau punere în întârziere, când debitorul nu'și îndeplinește obligația la termenul stipulat, rezultă că contractul de besman este resiliat de drept prin neplata besmanarului în termen de doi ani la locurile bisericesti și că judecata în asemenea casuri nu are altă cădere de cât de a constata dacă besmanarul este plătit sau nu în acel timp și în cas când constată neplata, este obligată a pronunța scoaterea besmanarului din proprietatea lucrului, fără de a putea să'i acorde vre'un termen de plată.

Că în specie fiind trecuți mai mulți de cât doi ani, fără ca besmanara să plătească canonul, este locul a se declara contractul de besman resiliat.

Că dar urmează a se respinge opoziția Saftei Lupu și a se menține decisiunea dată în lipsă.

Pentru aceste motive, respinge etc.

(ss) E. G. Economu, P. Ionescu, V. Râmnicănu, I. Bălăteanu, D. Taslăuanu.

(s) Grefier, Rainu.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA III C. C.

Audiența de la 20 Martie 1898

Președinția d-lui P. A. FLORIAN, Președinte

Sentința Civilă No. 223

Maria D. Cărpinișanu cu Iacobina Ferari

Dotă.—Imobil dotal.—Inalienabilitate.—Dacă, după desfacerea căsătoriei, imobilul dotal și perde caracterul său de inalienabilitate.—Datorii contractate de soție în timpul căsătoriei.—Dacă creditorul poate, după desfacerea căsătoriei, urmări imobilul dotal sau prețul eșit din vânzarea lui.— (Art. 1248 c. civ.)

Inalienabilitatea imobilelor dotale, prescrisă de art. 1248 din codul civil, trebuie să proteagă aceste bunuri chiar după desfacerea căsătoriei.

Ast-fel un creditor al soției, nu poate, chiar dacă datoria soției este contractată în timpul căsătoriei, încă după separațiunea de patrimonii, să urmărească nici chiar după desfacerea căsătoriei, bunurile dotale nici chiar prețul rezultat din vânzarea lor, căci dacă imobilul dotal este inalienabil, și prețul rezultat din vânzarea sa nu perde caracterul dotalității.

S'a ascultat d-l advocat Bălăcescu din partea apelantei în dezvoltarea motivelor de apel și pe d-l advocat Stănescu, din partea intimatelor, în combateri.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Maria D. Carpinășanu în contra cărții de judecată No. 1027/97 a judeului Ocol III București, prin care se declară validată poprirea înființată de comisarul de urmărire al Ocol II prin procesul-verbal din 5 Mai 1897 în mâinele Directorului Casei de Depuneri și Consemnațiunii, pentru despăgubirea creditorei Iacobina Ferari până la concurența sumei de 578 lei bani 40;

Având în vedere că Maria D. Cărpinișanu, după ce a obținut separarea de patrimonii și în timpul căsătoriei, s'a împrumutat de la Iacobina Ferari cu sumele prevăzute în hotărârile pe basa cărora s'a cerut poprirea;

Având în vedere că după desfacerea căsătoriei D-nei Maria Carpinășanu, creditorea Iacobina Ferari a făcut cerere de poprire, în baza sus ziselor sentințe, și prin cartea de judecată No. 1028/97 a judeului Ocol III București, judecătoria admite cererea și validează poprirea făcută;

Considerând că principiul inalienabilității imobilului dotal proclamat de art. 1248 din cod. civ., este considerat de legiuitor ca un mijloc eficace de a garanta interesele femeii și ale copiilor și că ori-ce înstrăinare a unui asemenea imobil în afară de casurile prescrise de lege, sau ori-ce obligațiune contractată de femeie în timpul căsătoriei, ridică dreptul creditorilor a urmări imobilul dotal atât în timpul căsătoriei cât și după desfacerea căsătoriei;

Considerând că inalienabilitatea prescrisă de art. 1248 c. civ., trebuie să proteagă bunurile dotale chiar după desfacerea căsătoriei, căci dacă contrariu ar fi admisibil, s'ar întempla să se valideze o înstreinare indirectă, la o epocă óre-care, în timpul căsătoriei, atunci când înstrăinarea directă era formal interzisă ;

Că ast-fel fiind, d-na Iacobina Ferari, creditoarea d-nei Maria Carpinişeanu, nu póte urmări, chiar după desfacerea căsătoriei, nici preţul rezultat din vânzarea imobilului dotal al acestia cum este în specie, pentru achitarea datoriei contractată de d-nsa în timpul căsătoriei, căci dacă imobilul este inalienabil, nici preţul rezultat din vânzarea sa nu perde caracterul totalităţii, chiar după ce între soţi s'a pronunţat separaţiunea patrimoniilor;

Că, așa fiind, din acest punct de vedere apelul este întemeiat și urmează a fi admis ;

Pentru aceste motive, redactate ale D-l judecător supleant N. C. Schina :

In numele legii,
Admite apelul etc.

(ss) Florian, Alexandrescu, N. C. Schina

p. Grefier (ss) Stef. Ionescu.

INFORMAȚIUNI

D-l *Dimitrie G. Maxim*, Preşedintele Trib. Comercial Iaşi, simpaticul nostru colaborator, a fost decorat de M. S. Regele cu medalia *Bene-Merenti cl. I*, pentru operele sale juridice.

Trimitem călduroasele noastre felicitări D-lui Maxim pentru această bine meritată respłată.

D-l *Dimitrie Chebapci*, directorele ziarului nostru, care se află în cură la băile Călimăneşti (Căciulata), va veni în Bucureşti pe ziua de 1 August, pentru a putea lua parte pe ziua de 4 August a. c., în susţinerea recursului *Banghereanu* și *Ficşenescu* dinaintea Înaltei Curţi de Casaţie.

Motivele recursului fiind formulate, credem că recursul se va judeca în aceea zi.

MIȘCAREA ÎN MAGISTRATURĂ

Următoarea mișcare în magistratură s'a făcut pe ziua de 15 Iulie :

D. C. I. *Anghelescu*, actual judecător de ședință la tribunalul Vâlcea, judecător de instrucție la acelaș tribunal, în locul d-lui Iuliu Florian, demisionat.

D-l *Corneliu Axente*, actual judecător la tribunalul Tutova, în aceeași calitate la tribunalul Vâlcea, în locul d-lui Anghelescu.

D. *Tigran Buicliu*, actual judecător sindic la tribunalul Iași, judecător de ședință la tribunalul Tutova, în locul d-lui Corneliu Axente.

D. C. N. *Pantelimon*, actual judecător al ocolului Balș, județul Romanași, în aceeași calitate la ocolul Corabia, în locul d-lui Cristea Minescu.

D. *Aureliu Sigmireanu*, licențiat în drept, fost judecător de pace, judecător la ocolul Balș, județul Romanași, în locul d-lui Pantelimon, permutat.

D. G. I. *Stoenescu*, actual ajutor la judecătoria Măcin, județul Tulcea, în aceeași calitate la Adjud județul Putna, în locul d-lui Dimancea.

D. C. *Chiulescu*, actual ajutor la ocolul II Caracal, în aceeași calitate la Măcin, în locul d-lui Stoenescu

D. *Aristide Marinescu*, licențiat în drept ajutor la ocolul II Caracal, în locul d-lui Chiulescu, permutat.

D. D. *Stamatiu*, licențiat în drept de la facultatea din București, ajutor la ocolul Olt, județul Olt.

D. *Alexandru Alexandrescu*, actual judecător la Filași, județul Dolj, permutat în aceeași calitate la judecătoria ocolului Barca, acel județ, în locul d-lui Oromolu, care trece la Filași.

D. G. *Ionescu*, licențiat al facultății de drept din București, ajutor la Piatra, județul Neamțu, în locul d-lui Dobias.

D. *Const. Dobrotescu*, licențiat în drept, fost judecător, judecător de instrucție la tribunalul Romanași.

BIBLIOGRAFII

A părut de sub tipar :

Consideratiuni critice
asupra

SISTEMULUI PRIVITOR LA PROBE COMISIUNI ROGATORII INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE

însoțite de

Explicațiunea Convențiilor României cu Statele străine
și

FORMALITĂȚILE ACTELOR STREINE DE AU A SERVI ÎN ȚARĂ

Studiu comparativ privitor la legislațiunea civilă, comercială și penală, la dreptul internațional privat și consular al României, cu detalii privitoare la : Convențiunea consulară cu Italia din 1880 ; de estradițiune cu Marea Bretanie și Țările-de-jos din 1893 și 1894, de corespondență directă între tribunalele limitrofe, închiată cu Rusia în 1894 ; Convențiunea internațională încheiată la Haga în 1896—97, aprobată de Adunările legiuitoare române în 1898, ratificată în 1899, și cele-lalte convențiuni în vigoare și denunțate în raport cu legiurile și Convențiunile Statelor străine ; cu un Apendice, cuprinzând textele reproduse ale Convențiilor cele mai usale.

DE

DIMITRIE G. MAXIM

Preşedintele Trib. Comercial Iași

Prețul unei broșuri este : 5 lei la autor și librării.

A apărut de sub tipar :

Volumul V TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

de

PROCEDURA CIVILĂ

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

doctor în drept, Avocat

cuprinzând : Art. 138—288 :

Desdăunări și cheltueli ; Hotărârile date în lipsă și opozițiuni ; Procedurile preparatorie și probatorie în general. Verificarea scriptelor, cercetarea prin martori, experți, cercetări în fața locului, interogator, jurămint, cererea reconvențională, intervențiune, suspensiune, perempțiune și începerea judecăților. Regulare de competență ; Trimiterea la un alt tribunal ; Recusațiune.

Prețul tot 12 lei

Și se află de vânzare la librăria Leon Alcalay, calea Victoriei, la librăria Stork, pasagiul Român și la autor str. Plantelor No. 39.

S'a pus în lucrare și volumul al 6 lea